

Univerzitet u Beogradu – Građevinski fakultet
www.grf.bg.ac.rs

Studijski program: **GRAĐEVINARSTVO**
Modul: **ZAJEDNIČKE OSNOVE**
Godina/Semestar: **1 godina / 1 semestar**

Naziv predmeta (šifra): **GEODEZIJA (B301G)**
Nastavnik: **Branislav Bajat**

Naslov predavanja: **Kartografske projekcije**
Datum : 14.10.2022.

Beograd, 2022.

Sva autorska prava autora prezentacije i/ili video snimaka su zaštićena. Snimak ili prezentacija se mogu koristiti samo za nastavu na daljinu studenta Građevinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u školskoj 2022/2023 i ne mogu se koristiti za druge svrhe bez pismene saglasnosti autora materijala.

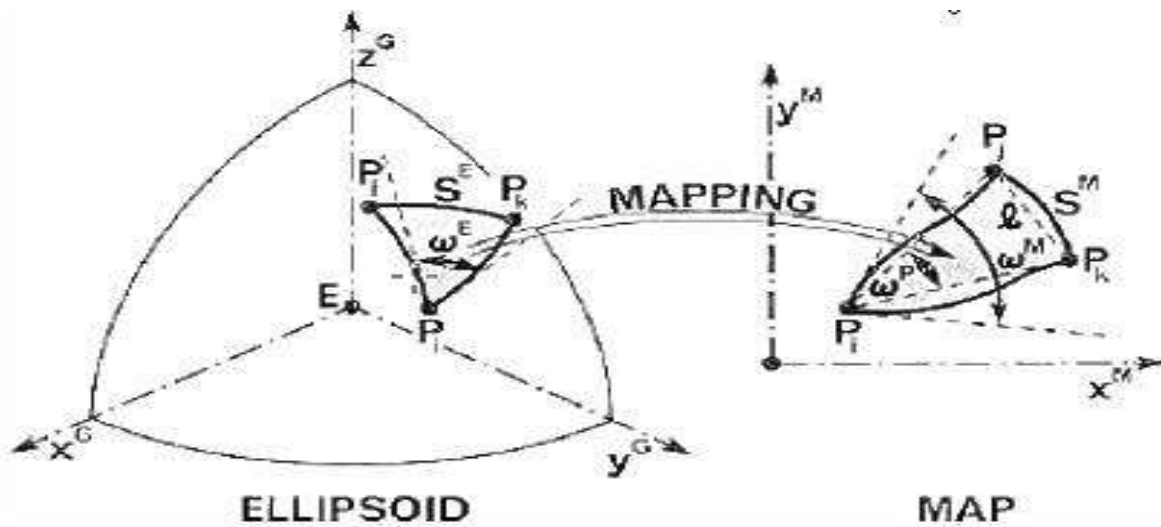
Definicija karte

- Karta je uslovljen, smanjen i generalisani prikaz Zemljine površine na određenoj ravni, koji pri tome zadovoljava određene matematičke uslove.
- Karta predstavlja projekciju većeg dela Zemljine površine, gde se uzima u obzir i Zemljin oblik, i njena zakrivljenost na tom delu projicirane površine.

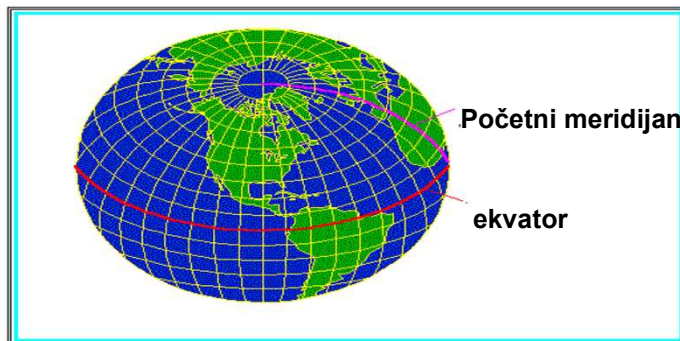

Kartografske projekcije

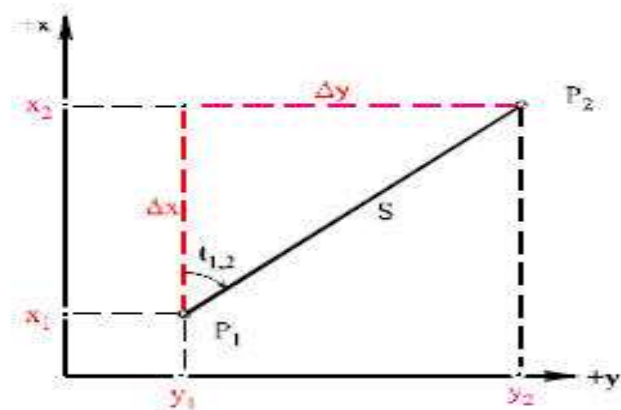
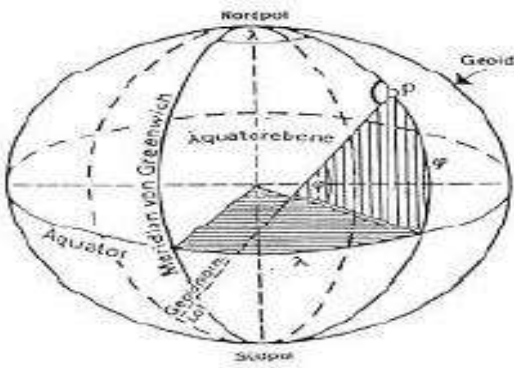
3

Kartografske projekcije

4

Kartografske projekcije

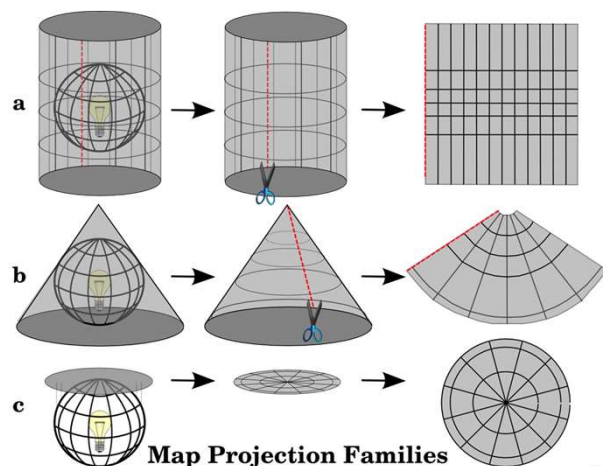
5

Kartografske projekcije

S obzirom na vrstu projekcijske površi dele se na:

- *Cilindrične projekcije*
- *Konusne projekcije*
- *Perspektivne projekcije (azimutalne)*

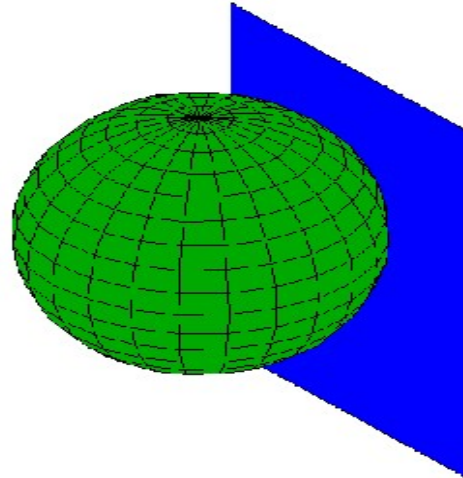

6

Perspektivne projekcije

- *Perspektivne projekcije*; tačke na fizičkoj površi Zemlje projiciraju se po zakonima linearne perspektive

7

Perspektivne projekcije

- Prema položaju mesta projiciranja one se dele na:
 1. *Ortografske* gde je centar projiciranja nalazi u beskonačnosti
 2. *Spoljne* koji se nalazi van fizičke površi Zemlje
 3. *Stereografske* koji se nalazi na samoj površi Zemlje
 4. *Centralne* gde je centar u samom centru Zemlje

8

Perspektivne projekcije

- **Ortografske** gde je centar projiciranja nalazi u beskonačnosti

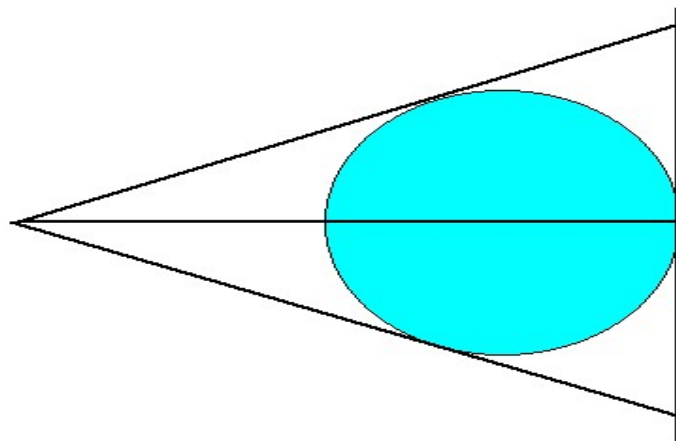
Orthographic Projection
(Adapted from Snyder 1987)

9

Perspektivne projekcije

- **Spoljne** koji se nalazi van fizičke površi Zemlje

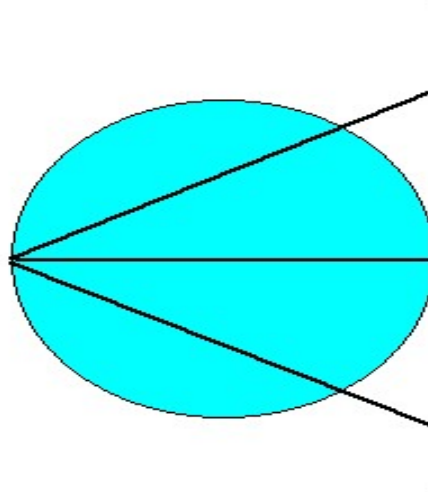

10

Perspektivne projekcije

- *Stereografske* koji se nalazi na samoj površi Zemlje

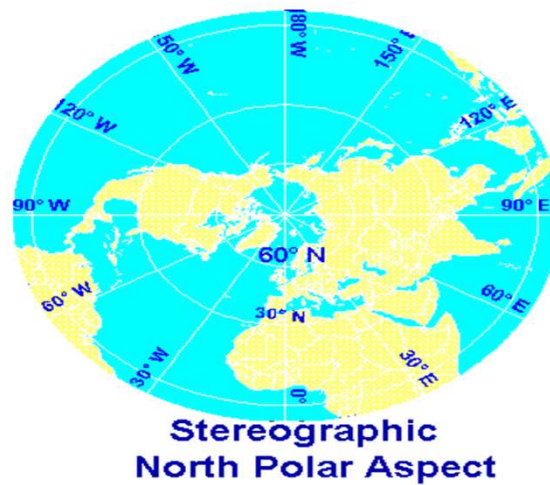

11

Perspektivne projekcije

- *Stereografske* koji se nalazi na samoj površi Zemlje

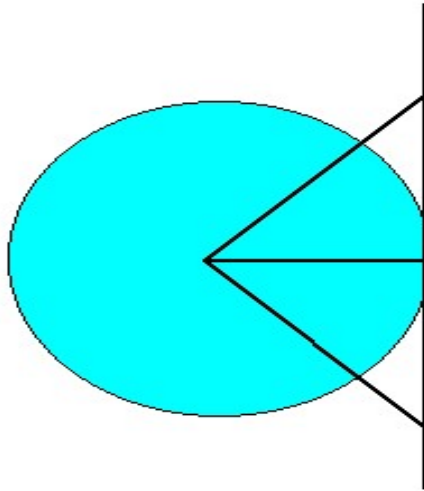

12

Perspektivne projekcije

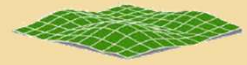

- *Centralne* gde je centar u samom centru Zemlje

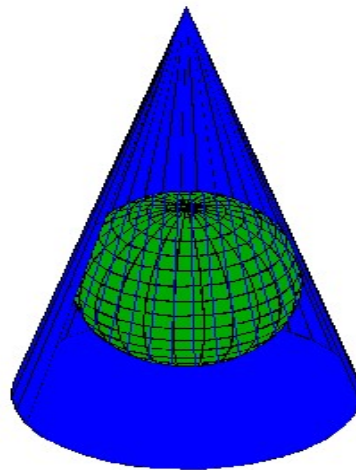

13

Konusne projekcije

- *Konusne projekcije*; gde se Zemlja projicira na konus, a zatim se konus razvija - raseče po izvodnici u ravan.

14

Konusne projekcije

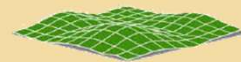

- Prema pložaju osovine konusa one se dele na:
 1. *Kose* gde osovina konusa može zauzeti bilo koji ugao u odnosu na obrtnu osovину Zemlje.
 2. *Polarne* gde se osovina konusa nalazi u produžetku obrtne osovine Zemlje.
 3. *Poprečne* gde se osovina nalazi u ravni ekvatora.

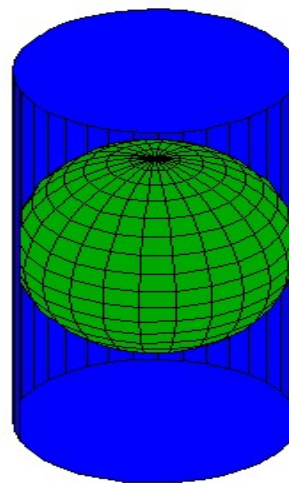

15

Cilindrične projekcije

- *Cilindrične projekcije*; gde se Zemlja projicira na cilindru, a zatim se cilindar razvija - raseče po izvodnici u ravan.

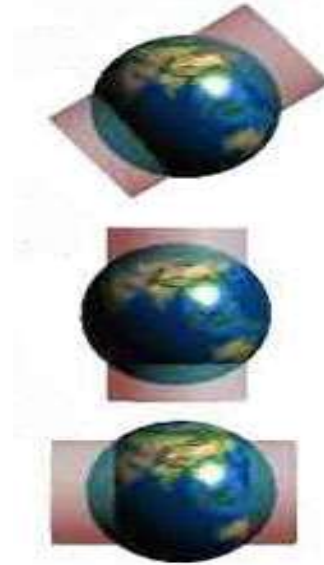

16

Cilindrične projekcije

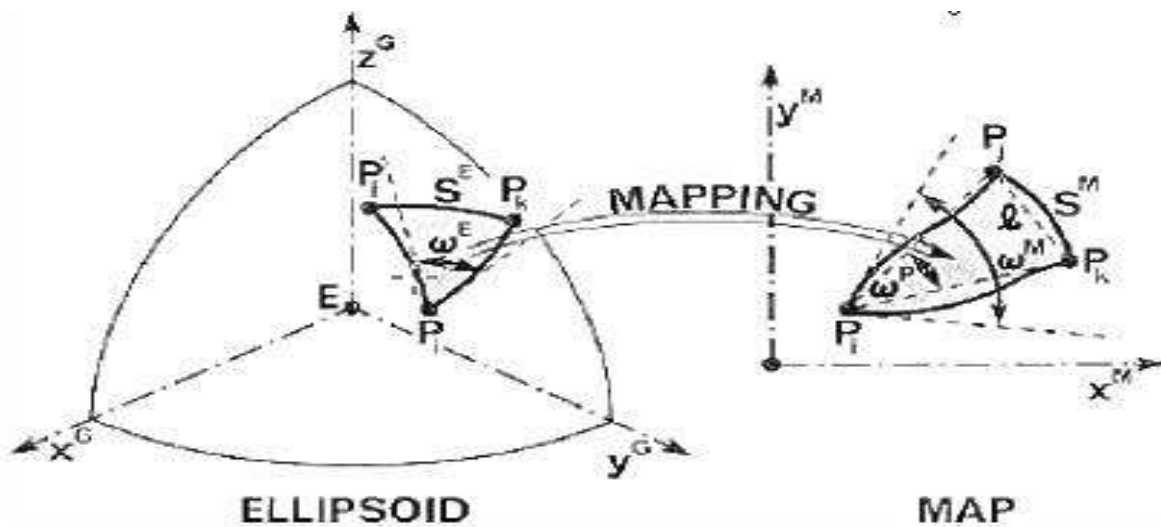
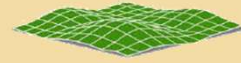

- Prema položaju osovine cilindra one se dele na:
 1. *Kose* gde osovina cilindra može zauzeti bilo koji ugao u odnosu na obrtnu osovину Zemlje.
 2. *Polarne* gde se osovina cilindra nalazi u produžetku obrtne osovine Zemlje.
 3. *Poprečne* gde se osovina nalazi u ravni ekvatora.

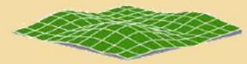
17

Deformacije

18

Deformacije

S obzirom na vrstu nastalih deformacija dele se na:

- *konformne projekcije;* zadržavaju sličnost likova.
- *ekvivalentne projekcije;* zadržavaju jednakost površina.
- *ekvidistantne projekcije;* zadržavaju jednakost dužina.

19

Deformacije

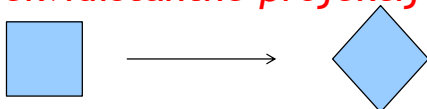
- *konformne projekcije;*

- *ekvivalentne projekcije;*

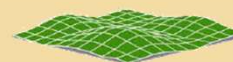

- *ekvidistantne projekcije;*

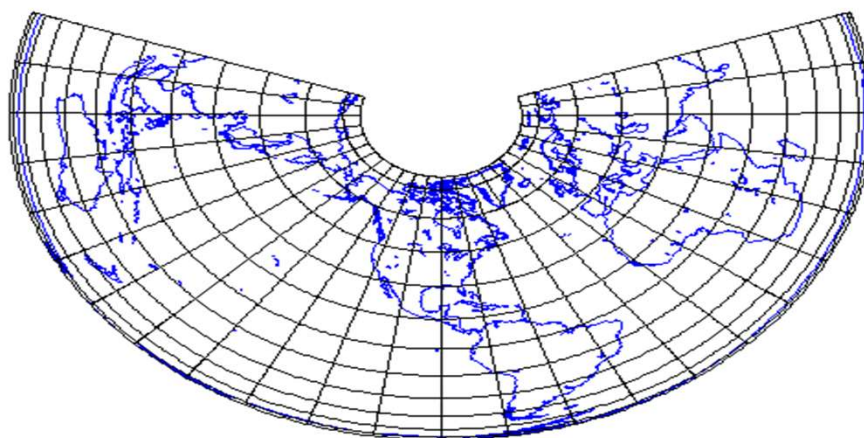

20

Primeri različnih projekcija

- *Albertova ekvivalentna konusna*

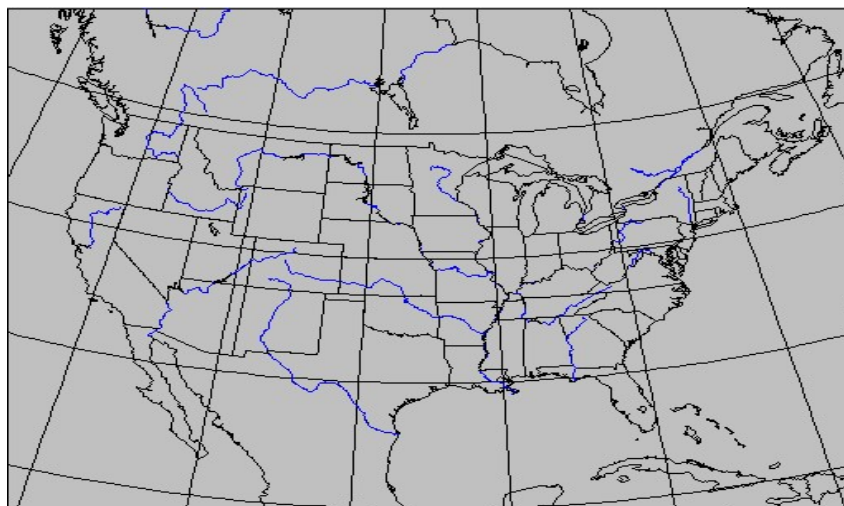

21

Primeri različnih projekcija

- *Lambertova konformna konusna*

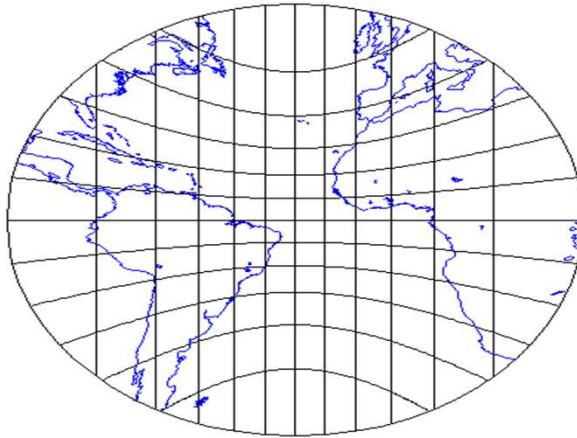

22

Primeri različitih projekcija

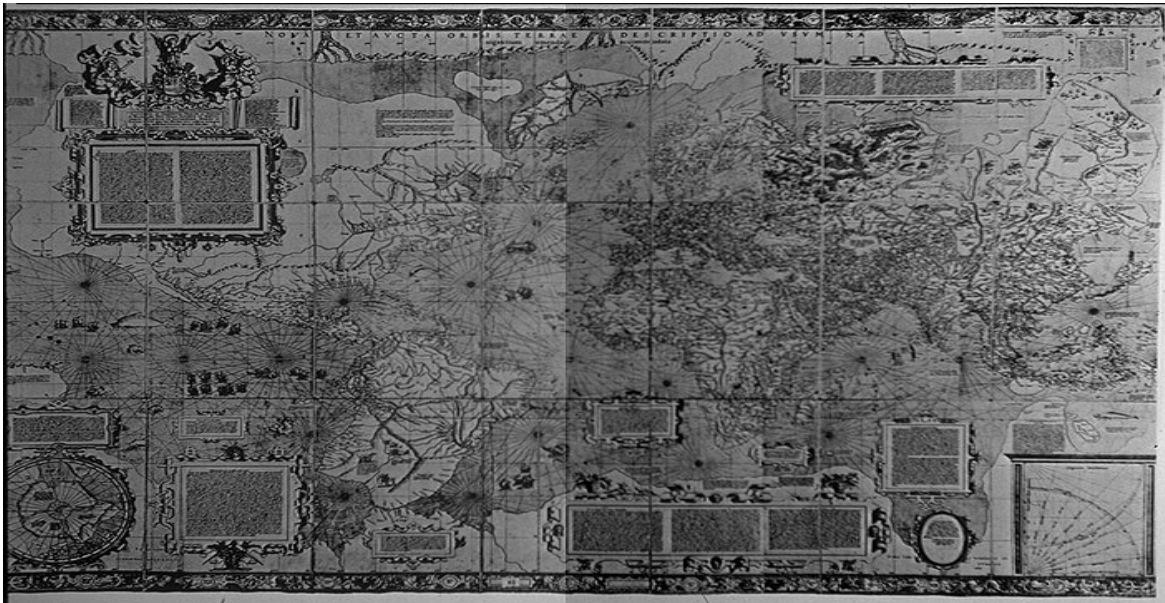

- Gnomonična centrlana perspektivna projekcija

23

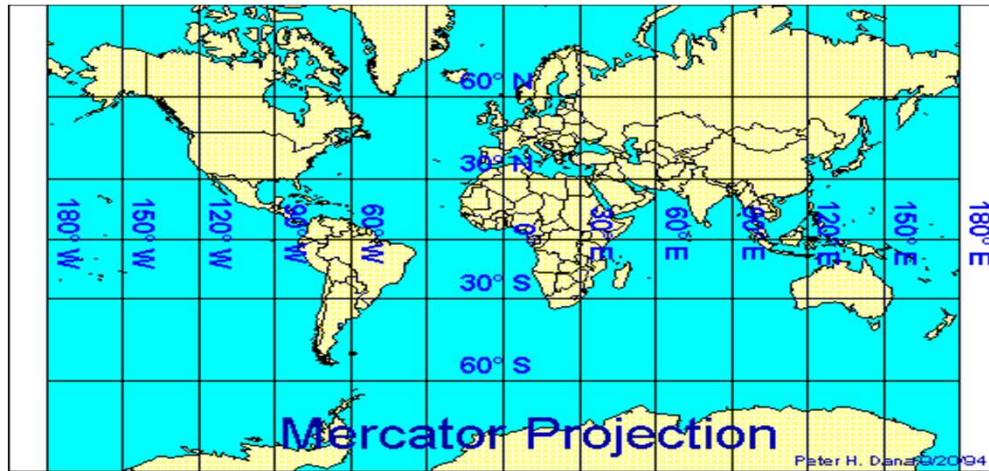
Merkatorova karta sveta (1569 god.)

UTM

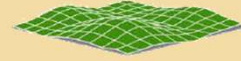

- Univerzalna transferzalna Merkatorova (UTM)

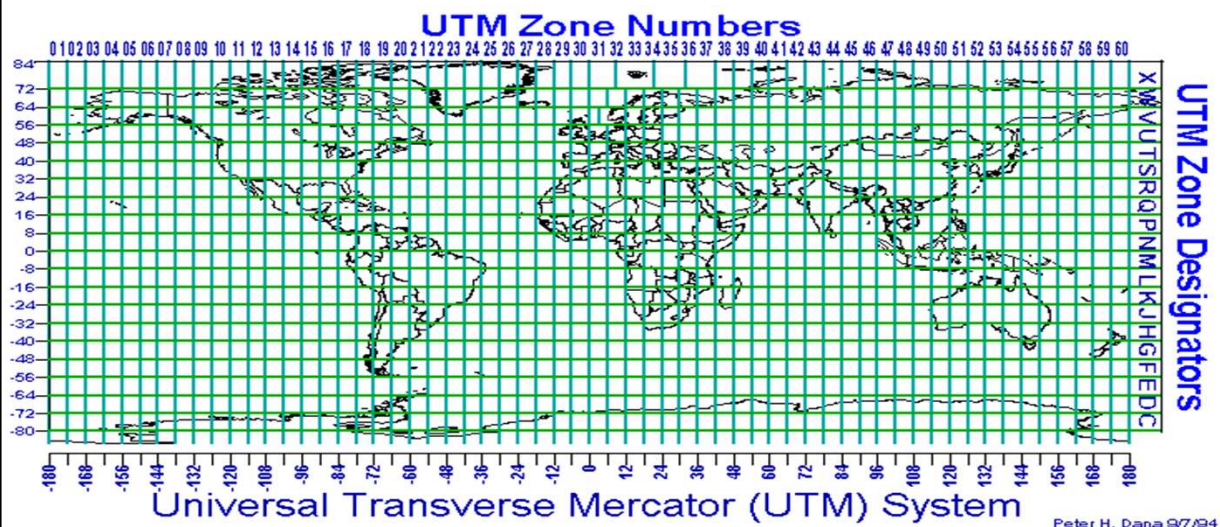

25

UTM

- Univerzalna transferzalna Merkatorova (UTM)

26

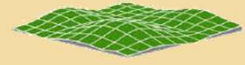
Gaus Krigerova projekcija

- **Gaus - Krigerova konformna poprečno cilindrična projekcija**
 - Kod nje je cilindar, na kojem se vrši projekcija, postavljen tako da tangira Zemljin elipsoid po jednom izabranom meridijanu, a osovina cilindra leži u ravni ekvatora, tako da sa obrtnom osovinom Zemlje zauzima ugao od 90° . Predstavlja modifikovnu verziju UTM projekcije
 - Usvojena je kao zvanična državna projekcija 1924 godne. I za nju su usvojeni parametri Besselovog elipsoida.

27

Karte i planovi

- **Karta** predstavlja projekciju većeg dela Zemljine površine gde se uzima u obzir Zemljin oblik i njena zakrivljenost na tom delu projicirane površine.
- **Plan** predstavlja projekciju manjeg dela Zemljine površine na horizontalnoj ravni koja je nedeformisana.

28

Karte

● Nautička karta (17 vek)

31

Karte

● Tematske karte (politička)

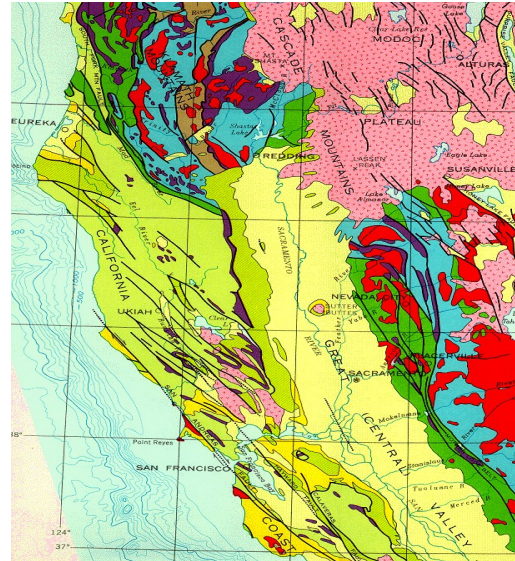

32

Karte

- *Tematske karte (geološka)*

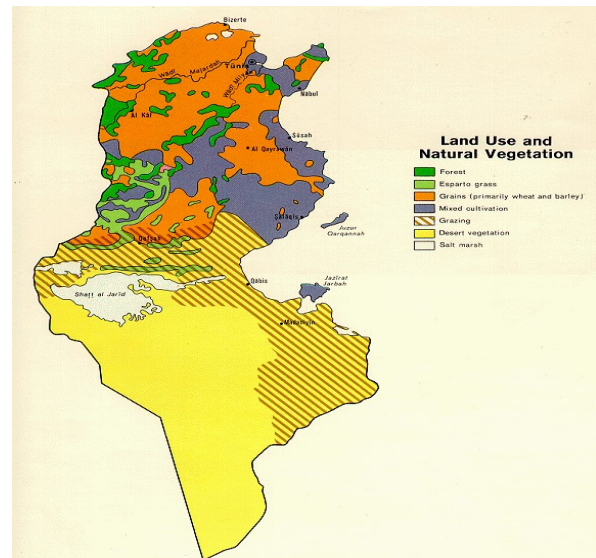

33

Karte

- *Tematske karte (korišćenje zemljišta)*

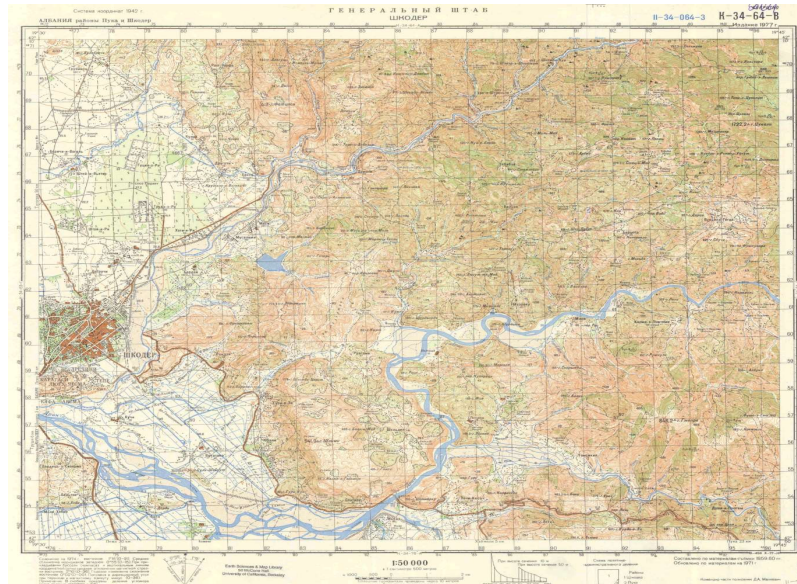

34

Karte

- *Topografske*

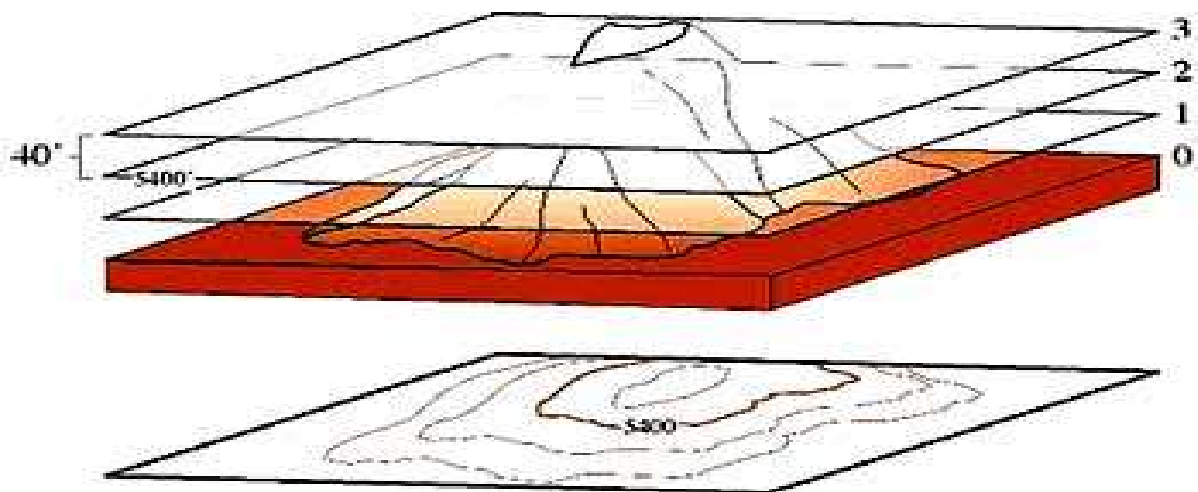

35

Topografske karte

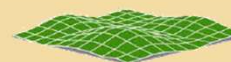

- *Topografske*

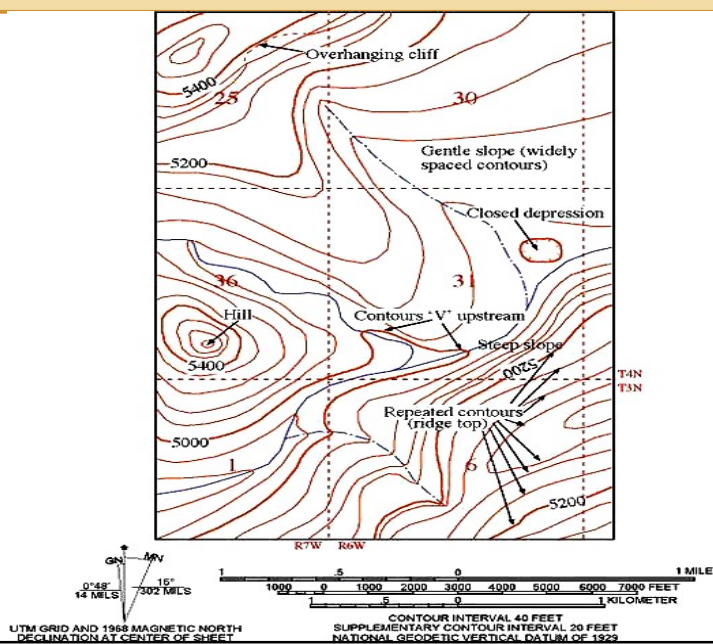

36

ODK R=1: 5 000

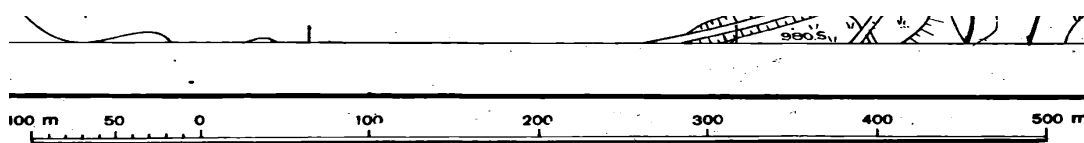
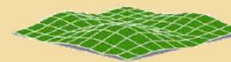

● Topografija

39

Topografska karta

Размера 1:5 000
Еквидистанција 5 m

40

Karte

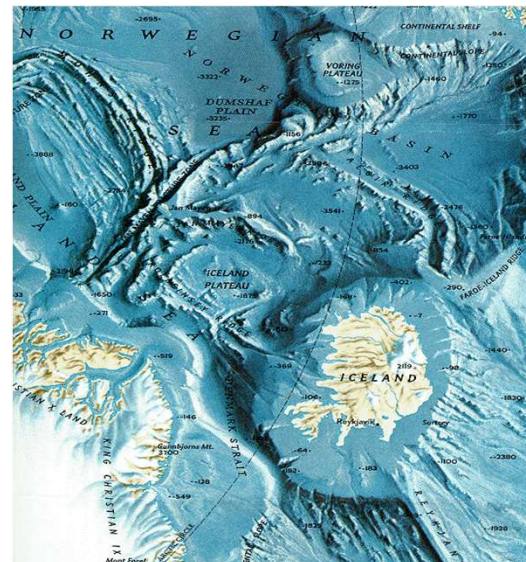

41

Karte

● Karta okeana

42

Karte

- Ortofoto karte

